

Слово

СЕДМИЧНИК ЗА ОБЩИНИТЕ
И КМЕТСТВОТА

Абонирайте
се за
Слово плюс

в клоновете на „Български пощи“
във Враца, Монтана и Видин
до 20-о число на всеки месец
Читателите ни от Враца могат да
се абонират и във фирма „Опарт“
Абонаментът в редакцията продължава
до края на всеки месец за следващите
Нашите абонати имат еднократно право
на безплатна реклама, обява или
съобщение във вестника

КАТАЛОЖЕН № 2120

WWW.SLOVOPLUS.INFO

e-mail: slovoplyus@abv.bg, slovoplyus@yahoo.com

13 - 19 ФЕВРУАРИ 2014, ЦЕНА 0,30 ЛВ.

ГОДИНА XIX, БРОЙ 6, (914) ISSN 1310 - 9693

Близо 5 000 000 лв. осигури Община Мездра за доизграждането на спортната зала, реконструкция на пътища и улици и направата на спортни площадки

Мирослав ГЕТОВ

Три проекта на община Мездра са одобрени за финансиране по Публичната инвестиционна програма "Растеж и устойчиво развитие на регионите" (ПИП), която е предназначена за изпълнение на приоритетни програми и проекти на местните власти и на министерствата за благоустройство на общините и с цел осигуряване на заетост. Това стана ясно след днешното заседание на Министерския съвет, на което беше прието постановление за одобряване на списъка на одобрените проекти/

програми, отговорните за тяхното изпълнение общини и министерства и разпределението на целевите средства. До решението за държавно финансиране се стигна след като Община Мездра кандидатства с трите проектни предложения по ПИП. Целевите средства, които ще бъдат отпуснати на Общината, възлизат на близо 5 000 000 лв.

Най-голям финансов ресурс - 4 000 000 лв., е одобрен за "Доизграждане на Многофункционална спортна зала - гр. Мездра". В нея ще могат да се практикуват 15 вида спорт, в т. ч. лека атлетика, художествена гимнастика, хандбал, баскетбол и волейбол. Залата ще предлага възможност и за провеждането на разнородни сценични прояви - концерти, спектакли и пр. Модерното спортно съоръжение е с обща застроена площ 8007 кв. м, общ обем 64 300 куб. м и капацитет от 1247 до 1500 места. В него ще могат да се провеждат състезания както от републикански, така и от международен характер.

Другият проект, който ще получи държавно финансиране, е "Реконструкция на транспортна инфраструктура в община Мездра". Става дума за реконструкцията на 7 градски улици с натоварен трафик - западната част на ул. "Александър Стамболийски", "Веслец", "Любен Каравелов", "Динко Петров", "Паусий", "Роза" и "Брусненско шосе", както и на три участъци от IV-класната

МНОГОФУНКЦИОНАЛНА СПОРТНА ЗАЛА - МЕЗДРА
Архитект: Станко Велев
Конструктор: проф. д-р инж. Стоян Тодев
Благородие: Община Мездра
Изпълнител: „Строителна Компания“ ООД

пътна мрежа: Синьо бърго - граница община Роман/ Мездра - Ослен Криводол - Лик - Дърманци, Мездра - Боденец - Крапец и граница община Враца/ Мездра - Върбешница - Горна Кремена. За изпълнението на този проект ще бъдат отпуснати 740 000 лв.

Третото проектно предложение, което е одобрено за финансиране, е "Изграждане на спортни площадки в гр. Мездра". По него ще бъдат построени две спортни площадки в парковата зона на ул. "Ал. Стамболийски" в непосредствена близост до Многофункционалната спортна зала. Те са предназначени за практикуването на масов и клубен спорт, включително волейбол и баскетбол. За направата на двете спортни площадки ще бъдат инвестирани 200 000 лв.

"Мисля, че това е една прекрасна новина, коментира кметът Иван Аспарухов. Радвам се най-вече, че ще можем да добършим спортната зала. Защото в момента в нашия град развиват активна дейност 12 спортни клуба с 486 състезатели, включително такива на световно ниво. Говоря за нашите лекоатлети, които зимно време нямат къде да тренират пълноценно. Затова проектирахме залата така, че да има къде да се подготвят на закрито. Мисля, че това е една добра новина за гражданите на Мездра и всички ние, спортните хора, се радваме, че се случва".

Пресконференция, посветена на изпълнението на проект "Враца - врата към древността"

Този проект се изпълнява от общините Враца, Мездра и Роман, общата стойност на проекта е в размер на 473 179 лв., съфинансирането от Община Враца в размер на 23 659 лева

На пресконференцията присъстваха инж. Николай Иванов - кмет на община Враца, Иван Аспарухов - кмет на Община Мездра и Красимир Петков - кмет на Община Роман.

Освен кметовете на трите общини, работещи по проекта, присъстваха и Красимира Георгиева - зам.-

кмет на Община Враца, представители на фирмата Маг Адвъртайзинг - един от главните изпълнители по проекта и г-н Красимир Богданов - заместник-кмет на Община Враца и ръководител на проекта.

на стр. 7

Тревога

Има ли край това масово изсичане на горите в Превала!?

Цветан ЖИВКОВ,
биолог-природозащитник

Преди идването на новата демокрация в село Превала имаше една бригада, която добиваше гърбен материал от горските масиви на селото. Парите от приходите се влагаха за направа на нови горски пътища и засаждане на нови гървесни видове, главно иглолистни, нова горска механизация и останалата печалба - за заплатите на малкия горски колектив.

Землището на с. Превала е 65 204 дка, едно от най-големите в област Монтана. Сега горската площ, заедно със земите на бившето ТКЗС, възлиза на около 64 810 дка. Много от землището е обраснало с букови гори, главно на север от Широка планина и северната част на предпланината на Стара планина - Язова планина и нейните съседни масиви Лекия, Синьото бучие и др.

Широка планина в средната си част е изцяло в землището на село Превала. Планината от южната си част е повече скалиста, обраснала с келава габър (свинак), а около половината е обраснала с хубави гърбови гори на възраст не повече от 100 години.

Северната част е изцяло обраснала с вековни букови гори. И от двете страни на планината гнес масово се сече гората, къде гола сеч, къде изборно, но без да се залесява.

Няма го онова време, когато се залесяваха хиляди декари иглолистни видове, които сега хищнически се изсичат от различни фирми.

Не зная кой определя възрастта на гървесните видове, за да се изсичат, че са застарели. Дали обикновени горски служители в комбинати и горски стопанства, които може би гонят готовата печалба от природата и не знаят, че едно буково гърво в денонощието всмуква и изпарява около 200 литра вода (транспирира) и облажнява района около нея. Не зная и това, дали тези унищожители знаят колко години живеят и растат тези растителни видове, които безогледно се унищожават.

Знаят ли как ще живее бъдещото поколение в тази планинска пустиня. Пиша го това, защото сърцето ме боли, че само от нашето село това лято стотици, ако не и хиляди кубика се изнесоха и прогадоха на фирми, които само добиват, а не правят пътища и не залесяват.

Министерството на земеделието и горите бива да си отворят очите и да задължат в договорите, които печелят на търг да добиват, но и да залесяват. Стига с унищожаването на нашата прекрасна българска природа!

Инж. Бойко ТРЕНДАФИЛОВ

Идеи и проекти за реиндустриализация на Северозапада

страницы 3, 4, 5 и 6

Дават за пример Монтана по текущо изпълнение на водния цикъл

"В края на март или началото на април очаквам да започне възстановяване на настилката на улиците, обект на водния цикъл", обяви кметът на Монтана Златко Живков. Според него по-голямата тема и най-важният въпрос е възстановяването на града след приключването на строителството. Когато вече бъдат извършени участъците, общината ще търси допълнително средства за цялостно преасфалтиране. Това ще бъде задача №1 в края на тази и през следващата година", заяви още Живков.

"Според линейните графици януари и февруари бяха планирани без строителство по проекта, уточни кметът на Монтана. Високите температури през първия месец на годината са позволили работата да продължи. Златко Живков:

"В момента в оперативната програма ни дават за пример като текущо изпълнение. Имаме извършена работа за около 15 милиона лева и още за 11 милиона лева, които чакат да бъдат разплатени. До средата на февруари очаквам да влязат по сметките на общината и приблизително 50 процента от проекта да бъде изпълнен. Около 4 милиона лева или 7 процента е участието на общината, извън финансирането по оперативна програма "Околна среда".

На 1 юли 2013 година бе направена първата копка на водния цикъл. През септември тази година трябва да е приключил. След проведените шест обществени поръчки крайната цена за изпълнението му е близо 53 милиона лева. Най-голямата поръчка е за строителството 50 милиона. Тя е спечелена от консорциум с главно действащо лице "Глабболгарстрой".

Правителството отпусна 7 милиона лева за ремонт на улиците във Враца

Враца ще получи 7 милиона лева за реконструкция на основните улици в града. Финансирането на този проект ще е от публичната инвестиционна програмата за растеж и устойчиво развитие на регионите, а решението бе взето на последното заседание на

Министерски съвет. "Това е една изключително важна новина за Враца. Искам да благодаря на министерството на финансите, на междуведомствения съвет и на правителството на Република България за това, че оценява колко важно за Враца е реализирането на този проект и отпуснаха финансиране. Ние кандидатствахме с проекти за 13 милиона лева с ДДС, получаваме финансиране за 7 милиона лева, но сме наясно, че проблемите на общините са много, а и ограничените ресурси на този фонд не позволяват да бъде финансирано всичко, но и с тези средства ще свършим изключително важна работа през тази година" - категоричен бе инж. Николай Иванов. Кметът подчерта, че общинската администрация има пълна готовност да стартира обществената поръчка по проекта за обновяването на улиците на града. Първоначалният проект предвиждаше реконструкция на ул. "Ген. Леонов", площад "Св. Софроний Врачански", ул. "Кръстьо Българията", ул. "Екзарх Йосиф", бул. "2 юни", бул. "Демокрация", ул. "Иванка Ботева", ул. "Раковска", ул. "Околчица", ул. "Славянска", ул. "Митрополит Паисий", ул. "Съединение", бул. "Стоян Ц. Даскалов", бул. "Мито Орозов" в частта, върху която имаше строителни дейности по водния цикъл и ул. "Независимост" до ул. "Околчица". След окончателното одобряване на финансирането за 7 милиона лева ще бъде направена оптимизация на проекта. Очаква се реалните дейности по реконструкцията да започнат в началото на май.

Другият проект на Община Враца, който ще получи финансиране по тази програма, е за възстановяването на храма "Св. Николай Чудотворец" на стойност 280 000 лв.

Накратко

Област Видин с 16 проекта по програмата "Растеж и устойчиво развитие на регионите"

Диана СИРАКОВА

Шестнадесет проекта ще бъдат финансирани в област Видин на обща стойност 13 048 243 лева по новата програма на правителството "Растеж и устойчиво развитие на регионите". Ще бъдат финансирани предимно дейности за подобряване на пътна и ВиК инфраструктура, за обновяване на социални домове, училища и читалища.

Очаква се реализацията на поректите да спомогне за преодоляване на същественото социално-икономическо изоставане на най-бедния регион в Европейския съюз и да бъдат създадени условия за устойчив растеж.

Съгласно правителствено постановление, областният управител ще следи за изпълнението на одобрените от Министерския съвет проекти/програми и докладва на Междуведомствения съвет.

За община Видин одобрените проекти са два - основен ремонт на надлез над жп линия по булевард "Панония" за 2 704 277 лева и 500 000 лева - за основен ремонт (първа фаза) на ПМГ "Екзарх Антим I".

В АЕЦ "Козлогуй"

Ново инвестиционно предложение

"АЕЦ Козлогуй" ЕАД уведомява всички заинтересовани лица за ново инвестиционно предложение: "Продължаване срока на експлоатация на 5 и 6 блок на АЕЦ "Козлогуй".

Подробности относно инвестиционното предложение можете да намерите в Информационната за преценяване на необходимостта от ОВОС по Приложение № 2 към чл. 6 на НАРЕДБА за условията и реда за извършване на ОВОС, която може да бъде прочетена на сайта ни, също така е достъпна и в гр. Козлогуй, Община Козлогуй, и в Кметство Хърлец, всеки работен ден от 9:00 до 17:00 часа.

Писмени становища относно инвестиционното предложение може да бъдат представяни в Община Козлогуй, в Кметство Хърлец и на адреса за контакт с възложителя, посочен в информацията.

ТПК "Септември" – Монтана

произвежда:

- дюшеци, маси – холни и кухненски, и столове
- Отдава помещения под наем за офиси и производство

ТПК "Септември" предлага офиси под наем в Битов комбинат на ул. "Трети март" 84

Монтана, ул. "Индустриална" 8,
тел./факс: 096/305 802 – гл. счетоводител

Статистика или съвети

Любомир СЕРДЕВ

Прочитайки този обширен статистически материал, човек остава със смесени чувства дали това е един отчаян и горък вопъл срещу бездушните на всички досегашни правителства, критика на поредните си неудачи и на декадентските мисли на някои неотдавнашни ентузиаста за прехода, или голяма реклама на живота в няколко наши града, особено в София.

Още при социализма имаше поговорката "София не е България и България не е София". С премахването на постоянното жителство провинцията се изпразни, като останаха малко хора за селското стопанство въпреки връщането на земята, а с ликвидирването на индустрията ни чрез приватизацията се отвори пътят за миграцията към големите градове за... бързо и лесно забогатяване.

Преди демокрацията на гр. Монтана и на Северозапада се гледаше като снабдител на София с храни (нали от тук тръгваше някогашният "мазен влак"). Сега вече са останали само спомените за "доброто старо време". Доскоро в този град имаше над 50 големи заводи и предприятия. Сега няма нищо. В целия Северозапад е така. Затова бягат хората и търсят спасение. От тях се интересуват само по време на изборите, после ги забравят. В главолонните статистически данни г-н професорът

В бр. 44 (903) от 14-20 ноември 2013 г. на в. "Слово плюс" е поместен горещият материал на проф. г-р Петър Иванов "Монтана е малтретиран български регион"

не посочва причините, нито пътища за излизане от тази ситуация. А колкото до статистическите данни, те се знаят от много отдавна и могат да се прочетат на много места.

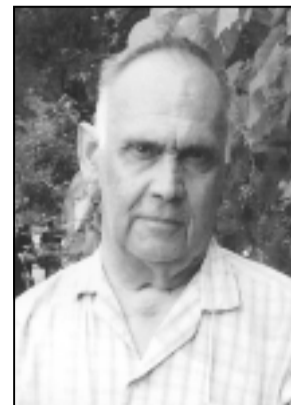
Още в началото на демокрацията законите ни бяха променени най-вече в "традиция" в услуга на тогавашните управници. Много от тях са запазени и до днес. По-добре, г-н професоре, дайте някакви съвети, идеи, предложения за спасяване на Монтана и Северозапада.

И все пак Монтана не е чак толкова в трагично състояние. Той е областен град. Тук има всички важни държавни институции, каквито има във всички други областни градове. Но тръгнете по селата и ще видите много по-трагична картина - изоставени и разрушени жилищни сгради, обраснали и запустели полета, ниви и градини (от които чакаме хляба си), затворени училища поради липса на деца, едва мъждукащи здравеопазване и транспорт, немощни старци с ниски пенсии. За тези неща бийте тревога. Вашата статистика се знае отдавна и в нея няма нищо ново. В последно време г-н Барков идва тук с неговото предаване "България без цензура". И хората му казваха: "Добре дошъл, но след като си заминееш, всичко ще си тръгне постарому." А за да не бъде така, да се върнат хората отново и се възроди малтретираният Северозапад, Вие, като професор кажете тежката си дума и как да се променят хората, от чиито закони зависи животът в държавата ни, а не да са в парламента за личната си изгода. Точно тази традиция изкоренете!

In memoriam

Неотдавна нелепо ни напусна нашият суртуник и приятел на вестник "Слово плюс"

Любомир Сердев

Останаха непубликувани негови статии и идеи, а те със сигурност щяха да вляят в нас още нещо от неговия ентузиазъм и оптимизъм. С кончината на този геликатен полиглот и съставител на неотпечатани учебни помагала Монтана загуби един от стойностните си граждани.

Светла му памет!

В. "Слово плюс"

Идеи и проекти за реиндустриализация на Северозапада

Инж. Бойко ТРЕНДАФИЛОВ
гр. Монтана, октомври, 2013 год.

През последните месеци информацията в медиите са твърде негативни за подпомагане на слабо развитите райони в рамките на Европейския съюз. Не се предприемат инициативи и предвиждат специални програми и конкретни мерки за развитие и подпомагане и през следващия програмен период и за най-изоставащия район Северозападния, включващ Видин, Монтана и Враца, не само в България, но и в Европа. Всеки живеещ в страната ни би трябвало да е загрижен за състоянието и перспективата и как да се създадат реални предпоставки за една нова реиндустриализация на района с цел създаване на нови работни места и задържане на подрастващото население. Това наложи да ги споделя някои мисли и идеи със специалисти и индустриалци, които предложиха да публикувам за запознаване на по-широк кръг специалисти с идеите за възможни проекти в района и някои от насоките за разработване на отраслови програми за развитие.

Основни приоритети и насоки за развитие на Северозапада (областите Видин, Монтана и Враца)

Предварителни насоки за разработване на Програма за развитие на Северозападния район (реиндустриализация, възстановяване и модернизация) в краткосрочен период и средносрочна перспектива. Конкретизиране и предлагане за регионално обществено обсъждане, състоятелността на инвестиционни обекти с регионално значение за създаване на предпоставки за възпроизводство и ускорено индустриално развитие, осигуряващо обществен продукт и нови работни места

Разработването на програмите следва да бъде подчинено (ориентирано) към един нов поглед и снимка на моментното състояние на района по отрасли (в индустрията и свързаните с нея преработващи подотрасли и суровинното състояние). Програмите трябва да бъдат насочени приоритетно към индустриалното развитие на района (особено отрасли и подотрасли, които ангажират трайно работна ръка в най-широката спектъра на специалности за максимална ангажираност на неработещото население и намаляване бързо на безработицата, за да се спре този неуправляем процес на изселване, поради невъзможността да се осигури работа в района. Отчитането на някои исторически наложили се състоятелни дейности и специализации, развили до 1992-93 година по основни отрасли в района, трябва да бъде основата и базата за анализ и оценка за възстановяване. Оценката и разработването на програми и проекти за развитие ще се базира на сегашната картина и ситуация, както ресурсно (налични ресурси, суровинно-материални и особен анализ на работната ръка, като да не се изключват специалистите и среднотехническите кадри на пенсионна възраст и пенсионерите, които имат потенциала да изиграят решаваща роля в една почти предвоенна мобилизация за възстановяване и възраждане на индустриалните производства в региона, както и възможностите за осигуряването им), така също и пазарните възможности за реализация на крайните продукти, суровини, материали, полуфабрикати и готова завършена продукция. От анализа на трудовете ресурси и перспективата на завършващите със средно образование (особено средно специалните, а те са с най-решаващ дял в новите разработки) в следващите от 5 години до 10 години и до 15-20 години зависи в каква насока да се балансират приоритетите за развитие.

Това е от особена важност и за някои (секрета за развитие) от новите технологични направления, към които трябва да се ориентира регионът на основата на кадрите (тяхното възпроизводство), които ще се обучат, квалифицират и специализират, за да се създаде предпоставка за кадрова осигуреност и заетост. Закритите техникуми трябва да се възстановят отново (среднотехническите кадри винаги са били решаващи за индустриализацията и основен потенциал по време на експлоатацията) може би с нов предмет на специализация и осъвременени специалности - средни професионални технически училища (с паралелки за машиностроителни специалности и металургия, за електротехника и електроника, за телекомуникации и компютърни и програмни средства и други, в зависимост от специализацията производствата в града и областта, химия и апарати, дървопреработване, текстилна и шивашка и др.). Във всеки областен град е необходимо да се открие поне по едно

такова техническо училище, оборудвано на високо ниво и се възстанови практическото обучение (така необходимо за младите, завършващи средно образование) на база на съществуващия наличен сграден фонд на бившите техникуми и да се преоборудват, ако не са ликвидирани лаборатории и учебни работилници (по механична обработка, електролаборатории и електротехника и много други).

Новите програми трябва да имат амбициите да дадат отговор и то селективно, чрез състоятелни проекти, дейности и възможностите им за развитие в областта на индустриалните производства. Областните ръководства в непродължителен срок, ако не разполагат със специалисти да се доокомплектоват с такива, които да обобщават идеите и проектите и водят разговори с колективи и проектантски екипи за разработване на един първи етап на обобщен план за проучвания и проектиране, включващ перспективни доклади и завършване на проекти в работна фаза за обобщаване и последващо водене на разговори с държавата, с кредитно-финансови институции за осигуряване на финансирането им (чрез програми, бюджет, банково кредитиране, финансиране от консорциуми, частни и привлечени външни инвеститори с финансови средства, и всевъзможни участия в зависимост от бъдещата собственост). Планът за проектиране трябва да се финансира чрез държавата (от бюджета и то с предумието да се финансират проектите) особено за инфраструктурни обекти с регионално и национално значение. Така ще се осигури и независимост при изготвяне на проектите и икономическите доклади без влияние от различни субекти. На база докладите да се изградят след това и инвестиционните разчети (планове) за строителство в краткосрочен план и технологично необходимото време за провеждане на инвестицията (строителство, доставка, монтаж на оборудването и пуск)

За производството на селскостопанска продукция и нейната преработка, както и отглеждане на животни за месо и мляко (основно в Предбалкана, подобно на модела в Австрия и Швейцария) за използване на наличния природен ресурс пасищен и добиване на сух фураж на ниска себестойност, за да се търсят конкурентни цени на пазара, а не на последно място и екологични продукти, преработката на животинска продукция и отглеждане на трайни насаждения, трябва да се разработи отделна и балансирана програма за развитие от специалисти и институти, които все още се намират и в Северозападния район, използване на потенциала на института в Кнежа.

Северозападния район трябва да си разработи програми самостоятелно със свои специалисти (или привлечени такива родени в този район, които познават поне от части проблемите и бита, да се ползват пенсионирани ръководители с опит и професионални познания в отделни производства, а има такива, които са дали много на района. Този подход е използван много в Германия, Италия и Чехия. Използват се винаги при подобни разработки, фирмите им възлагат кратки проучвателни доклади, заплащат им ги и така подпомагат пенсионерите) и да не се надяват на държавните институции, а да търсят тяхното съдействие и подпомагане. Столичани от жълтите павета няма да се ангажират при решаване проблемите на Северозападния район. Проблемите на столицата и на държавата са много по тежки за решаване (и обременяват всяко ново правителство в търсене на решения, но краткотрайните им мандати не осигуряват технологичното време, за да се занимават и с проблемите на този район). Изискват се инвестиционни ресурси, които в този момент, а и в близките 10-15

години държавата няма възможност да осигури. Необходимо е да се осигури растеж минимум около 4-6% (необходим около 8%) в продължение на 10 години, за да се мисли по смело за тяхното решаване. То за Северозападния регион проблемите са по-малко и изискват значително по-малко, но добре управляеми инвестиции. Независимо че исторически най-активното население и то само българско на този район (и една от основните причини да изпадне района в тази ситуация) по най-различни причини на няколко етапа се е заселило основно в столицата (след Освобождението до 1900 г., 1925-1930 г., 1948-1956 г., 1976-1982 г. и след 1989 г. За всеки период си има причини. Най-сериозният човешки потенциал в различни области е намерил своето развитие и битово устроен в столицата и в много други градове в страната. Много от най-грамотните и здрави мъже са били ангажирани дълги години да служат в армията и са се заселили в други градове. Има интересни и потвърждаващи констатации, примерно около 1970-73 г., от един град в страната с най-много професори в София се нареждал гр. Лом и околностите (основно завършили гимназията „Найден Геров“, същата картина през различни периоди след Освобождението е за гр. Враца и гр. Бяла Слатина, както и за отделни периоди Видин). Редица културни инициативи в София са тръгнали от крайдунавските северозападни градове Видин, Лом. Когато в Лом е имало оркестър в градския ресторант, то в София гайдата и единични струнни и духови инструменти са властвали. Или да отбележим, че първите учители в столицата след Освобождението по физкултура са от Видин, завършили образованието си в Австрия и Германия, като полагат основите на организирано физкултурно движение.

Разработването на състоятелна програмна-стратегия изисква от областните управи на Видин, Монтана и Враца, а и исторически са задължени да обединят потенциала, който се е запазил и чрез привлечане на специалисти в отделни области да си разработят практически насоки и мерки за възстановяване на индустриалните производства на региона с отраслови програми и конкретни проекти и с добре обосновани обекти и осигуряване на гарантирано финансиране. Областните управи трябва да се освободят от партийна ангажираност и да изпълняват само текущите (мандатни, временни) партийни задачи, но и да насочат изцяло усилията си и администрациите си в перспективата и да работят с всички, които предлагат за района проекти, обекти, мероприятия и програми за развитие, като ги селектират, подлагат на обществено обсъждане и осигуряват условия за реализация. От особено значение е какви специалистите ще се привлечат и под най-различни форми да работят в тази област (с квалификация, опит, доказали се независимо по кое време са работили). Тези специалисти може да бъдат обединени в подходяща структура към областите (дирекции, отдели за промишленост и перспективно развитие).

Областните управители и заместниците им трябва да се избират от представители на съответния регион, а не някои по партийна линия да определя кой да е управител на областите Видин, Монтана и Враца. Доказа се, че тази схема не работи за развитието на регионите. Някой си, който не е минавал в живота си през този край, ще определя кой да е областен управител или негов заместник. Крайно време е да се възприеме един по-широк и естествен принцип за избор на областни управители не само за този район, но и в страната. Съответният район чрез представители да си избира областните управители и неговите заместници на мандатен принцип, като един от заместниците задължително трябва да бъде отговорен за перспективното развитие и то да бъде поставено на едно модерно планиране, което е така необходимо и неотложно, както никога досега в развитието на региона в страната и е един от секретите за развитие. Доказа се, че няма развитие, еи така да чакаш някой от някъде да ти реши проблемите и планира развитието. Пазарният механизъм работи при определени условия. Да се появи някой да закрие производство и да прогаде оборудването за скрап има, но обратното през последните 24 години не се наблюдава.

Защо да не се възприеме следният принцип при избора на областните ръководства, което да се провежда до три месеца след изборите за кметове.

Обществен борг, съставен от следните представители; тримата кметове на най-големите градове в областта, председателят на областната търговска палата, директорите или шефовете на трите най-големи банкови клона в областта, определени по два критерия - най-голям привлечен ресурс и предоставени кредити, тримата собственици на най-големите предприятия в областта по приходи, печалба и брой ангажирани персонал, по един от народните избраници на

продължава на стр. 4

Идеи и проекти за реиндустриализация на Северозапада

от 3 стр.

двете най-големи представени партии в парламента. Други двама при условие, че има сдружения с дейност, заслужаваща представителност, като сдружение на земеделските производители и на индустриалците. Те са достатъчно представителни за региона и познават най-добре проблемите и кадрите и единствено може да разработят изискванията и критериите за избор на областен управител и неговите заместници, които да управляват тази така важна администрация за развитие на регионите. Те са представителите, които след това имат възможност да участват в обществен съвет и да подпомагат и контролират областното ръководство.

Що се отнася до основните приоритети по отрасли и обсъждане от обществеността на възможните проекти за реализация и състоятелни дейности, за които е необходимо да се извърши обследване, проучване, проектиране и последващо инвестиране след доказване на тяхната състоятелност, е целесъобразно да се насочат основните проучвателно-проектантски работи, проекти, обекти и инвестиции (тяхното планиране и балансиране) в основните отрасли и подотрасли.

Един от неписаните индустриални закони гласи, че състоятелно промишлено производство се организира и реализира продукцията си на пазара при осигуряване на електроенергия и енергоносител на цени, по-ниски от предлаганите на пазара, както и другата основна компонента в издръжката цената на труда (разбира се новите иновативни продукти имат и допълнително предимство и възможност за формиране на печеливша дейност и реализация на пазара).

В момента цените на енергоносителите в страната ни и на пазара (няма конкуренция) прегрешават до голяма степен състоятелността на всяко съществуващо или ново организирано производство, особено през първите 2-3 години при усвояване на мощностите им в конкуренцията с водещите производители. Ето защо обследването и обосноваването за реализацията на нови обекти за производство на електроенергия на значително по-ниски цени от предлаганите е една от препоставките за индустриално развитие и възпроизводство на региона.

Енергетика, добивна индустрия, рудодобив и др.

- Производство на електроенергия (чрез използване на природни и алтернативни източници, чрез нови технологии);

1. Извършване на предпроектни проучвания и оценка на възможностите за изграждане на пилотни водни-електростанции (турбинни и вихрови) по течението на река Дунав. Използване на мечашката вода за електропроизводство. Модулни потопяеми платформи с мощност от 0,5-1,5-2,5MW. (с възможност до 5MW за група (3x1,5MW) 5Q1,5MW)

- разработване на проект и финансиране изграждането на пилотни - 6 бр. x 3(5)MW- електростанции; с ориентировъчни стойности; - 8-10 млн. евро.
- втори етап - финансиране и изграждане на 30 бр. електростанции (по 10 бр. във всяка област. 30x3MW= 90MW - 80-85млн. евро, уточнява се стойността на инвестиционните разходи на база предпроектни разработки и частичен работен пилотен проект)

Предназначение: произведената електроенергия да се използва предимно от населението (на ниски цени очаквано до 40-42 лв. (под 50 лв.) за 1000 кВтч, без преноса) за стимулиране на нови производства, предимно в областта на селското стопанство и основно за изграждане на потопяеми помпени станции (възстановяване на старите помпени станции) по крайбрежието на Дунав за осигуряване на вода за поливане и за изграждане на земеделски комплекси за отглеждане (покрай Дунав) основно на зеленчуци, дини, пъпеши, праскови и др. регионални култури (да се възстанови в региона отглеждането на захарното цвекло, грах, боб, домати, сладка царевича и др.) всичко на отстояние от Дунав до 15-25 км, с цел използване на по-малко енергия за доставка на вода като основно перо в издръжката за напояване при отглеждане на земеделските култури.

- **Разработване на технически проект за оцелка и изграждане (строителство) на ПАВЕЦ - Огоста**, ползваща водите на язовир „Огоста“. Практически наличен и неизчерпаем източник. ПАВЕЦ работи на режим през част от нощта и светлата част от деня помпите изпомпват вода от язовира и пълнят междинен басейн-изравнител. Използва се класическата схема за ПАВЕЦ. Има естествени предпоставки за изграждане на изравнител вдясно от язовирната стена с денивелация 70-80 м. През върховите периоди, когато цената е приемлива работят водните турбините и генераторите за производство на електроенер-

гия. Два блока по 9-10MW (с възможност и за 3 блока след оценка). Собственик да бъдат акционери заинтересовани от проекта; Юридическото лице да бъде с общинско участие на община Монтана и акционери; спортни джужества с цел подпомагане на спорта, инженерингова фирма за изграждане, поддръжка, ремонт и експлоатация, индустриални фирми на територията на града със състоятелна дейност и основен консуматор на ел.енергия, може и други основни консуматори от града с цел гарантирано потребление) Цената ще бъде прецизирана и точно оценена, но задължително ще е с 20-25% (с възможност до 35%) под предлаганата на пазара от НЕК и енергоснабдителните джужества. Страхът на населението, че живее под стената на язовира трябва да се компенсира. Финансирането на проекта трябва да се извърши по някои от европейските програми за развитие на електропроизводство от алтернативни източници, програми, стимулиращи производството на ел.енергия (екологични и зелени производства). Защо не и нисколиквен банков или корпоративен заем от консорциум банки или провеждане на търж (ще се появят участници), предоставен на заинтересованото джужество за производство на електроенергия на ниски и конкурентни цени.

- **Финансиране на „Регионален доклаг за цялостна нова оценка на 3 и 4 блок“ - екологична, технологична и експлоатационна** (инициативата да бъде на експерти от областите на региона чрез БЕХ) за въвеждане и използване на спрени атомни реактори, особено възстановените (напълно рехабилитирани преди спирането им) 3-и и 4-и реактори, в експлоатационен режим отново, защото са рехабилитирани и готови за експлоатация преди спирането им не по експлоатационни причини. От разговори с френски специалисти, участвали в рехабилитацията на 3 и 4 блокове, и потвърждаването им, че 4 и 3 блок са в топ 10 по сигурност, сравнени с експлоатираните и сега в Европа реактори. Цялата система за АСУТП е нова, подменена и осъвременена, както са подменени и рехабилитирани и най-отговорните извънлетелни елементи и защитно оборудване. Има редица доклади за нивото на сигурност и може да се ползват. В случай, че това е невъзможно, поради външни европейски ограничения и забрани, породени от недалновидна държавна защита и политика в миналите години (по време на присъединяване към ЕУ), то има възможност да се оценят и използват част от съоръженията, без реакторите за по-малки заменящи мощности и работата им на 45-50% , това е препоръчително и за 1 и 2 блок от проектите първоначални мощности (без реакторите, а само парогенераторите и електрогенераторите, както и цялата инфраструктура и обслужващи съоръжения) с друго алтернативно гориво, заменящи реакторите. Монтиране на нови котли за изгаряне на въглища (доставяни по Дунав) или само турбини на газ. Сега за 1 и 2 блокове картината е ясна, колко средства се предоставят от ЕУ за спирането им (погребването) ще се похарчат, въпреки че обществото (особено в региона) не е информирано по кой проект, чужд или местен, ще се реализира това затваряне (и има ли такъв).

В страната има експерти, а те не са много в България (на Запад плащат скъпо и прескъпо за такива, а при нас журналистите ги използват само за масова пропаганда), които знаят за какво става въпрос и познават в детайли потенциала на 3 и 4 блокове и възможността да се експлоатират още 10-15 години. Възниква въпросът и идея-предложение, защо експерти и специалисти и общественици от района, предимно на Враца и Монтана, работили в АЕЦ - Козлодуй, да не поемат инициативата и предложат на държавата да им предостави за ползване 4 блок, а след това и 3 блок, с цел да бъдат въведени в експлоатация и да задоволяват само регионалните потребности на местното население с електроенергия на значително по-ниски цени (по тези от 5 и 6 блокове). Това население заслужава в ситуацията, в която се намира целият регион. Убеден съм, че ако се поканият не повече от двама-трима водещи български експерти и независими руски и френски специалисти, в движение ще разработят такъв проект и бизнесплан за експлоатацията на 4 блок. Има специалисти в района и да се договарят с държавата (или БЕХ) за концесионна експлоатация за още 10-15 години с преговаряне след ново сертифициране за 5 години. Ще има печалба и средства за подпомагане на крайно нуждаещи граждани, както и за финансиране на спортните джужества в района (футбол, волейбол, баскетбол и др. спортове, леката атлетика е в незабавно положение, поддръжжана на спортни съоръжения и строителството на нови зали и площадки.), както и за подпомагане и поддръжката на пътната мрежа и за други инфраструктурни мероприятия. Нека сами си изкараме средствата за инвестиции, има такива възможности.

- **Докато се търси най-доброто** и състоятелно решение за нов блок на площадката в Козлодуй и как да се продължи изграждането на АЕЦ - Белене, да се вземат решения за експлоатиране на рехабилити-

раните мощности на 4 и 3 блок. Държавата не е наясно какво да предприеме (въпреки раздвигването от последното правителство и се върши оценка на икономическа база) и е зависима от кой е на власт и накъде е ориентиран и през кой да се сниси и коя посока да възприеме (източна или западноамериканска). Що се отнася до новите виждания за 7 блок, то всяка нова разработка и технология има безспорни предимства, сравнена с използваните технологии досега, но много по-голямо престъпление е да налагаш технология и нови съоръжения, което (особено в ядрената енергетика) не е експериментирано в експлоатационни условия и практически не е наложена и доказана технология. **Нови технологии в тази област се експериментират в силни икономии.** Предложителите да го наложат в своите общества и след това да предлагат продукта, който е много спорен и ценово (стойностно) като инвестиция и като цена на произвежданата ел.енергия. Никой няма да предлага нов продукт при сегашните разценки (стойност за инженеринг, ноу-хау, архитектурно-строителни работи и особено машинни съоръжения и монтажните работи за тези технологии са непрекъсваеми). Новите инвестиционни разходи ще са минимум 2-3 пъти по-високи от сегашните разценки за блоковете в Белене. Като отчетем, че и идеята да се финансира чрез кредити, то за 6-годишно строителство ще имаме капитализирана лихва, която с редовна годишна погасителна вноска и лихвите за обслужване ще утежни издръжката и ще доведе минимум до 2-2,5 пъти по-висока цена на ел.енергията от произвежданата сега (за наличните експлоатиранни технологии в АЕЦ - Козлодуй).

- **Едно потвърждение** за такъв подход е така силно пропагандираната и налагана не без външно влияние и чрез лобистки представители в страната на новите технологии за уж алтернативни електропроизводства, използвайки слънце, вятър и др., които водят до над 3-4 пъти по-скъпа ел.енергия, която българската индустрия и население нямат възможности да поемат.

От къде се появиха проблемите. Големи европейски и световни (фирми, консорциуми) производители, увлечени от този подход, инвестираха и управляваха в нови мощности за производство на оборудване и материали за изграждане на инсталации за произвеждане на ел.енергия, използвайки слънчевата, вятърната и др. енергии. Известно е в Европа, че всички не си възвърнаха вложените средства за инвестициите и дълговете към банките са невъзвръщаеми и само чрез бюджетите на съответните страни ще се покрият или опростят (или фалират банки). Тези фирми провеждоха мащабна атака и използваха представители, включително и политици, а те се забелязваха през този период по отричане на ниско ценовите производства, прикривайки се зад екология и други проблеми, за да прокарат уж новите технологии. Предложението оборудване в Европа е на цени, които в момента не осигуряват състоятелна ефективност и поносими крайни цени на ел.енергията. Като отчетем за нашата страна (а тя е същата и за други в ЕУ), че от неконтролиране на кредитирането и инвестиционния процес при изграждане в България на мощностите бяха натоварени и със скъпи кредити, посреднически разходи и премии, то цената на електроенергията необосновано се завиши неколкосткратно, сравнена с конвенционалните производства. И идеолозите на тези така приемливи и атрактивни като технологии мощности прехвърлиха чрез закони и договаряне с държавата да се гарантира изкупуването им за сметка основно на населението.

Същият подход е и с новите уж технологии в ядрената енергетика. Новите технологии са за внедряване в силни икономии и общества и след откупуване на разработките да се ползват от слабо развити или невъзстановени такива икономии и общества. Без значение е кой ще финансира изграждането при условие, че се прехвърля тежестта върху цената на ел.енергията, която да се поеме от населението, защото обикновено относителният дял на битовото потребление при неработещи индустрии е висок.

- **В страната ни няма ясно определен балансиращ орган**, който да инвентаризира прецизно наличните мощности в страната (да ги оцени експлоатационно) и да извърши перспективна оценка на потребностите, за да потвърди целесъобразността от новите мощности. Областните ръководства на региона, особено на Враца, на чиято територия се намира Козлодуйският комплекс, е препоръчително да инициира редица оценки, мерки, перспективни разработки и програми за най-рационалното използване на старите мощности и каква е перспективата за комплекса, за задоволяване не само региона с ел.енергия по цени, стимулиращи бита и промишленото потребление.

продължава на стр. 5

Идеи и проекти за реиндустриализация на Северозапада

от 4 стр.

Едно е ясно, ако не се пусне Белене, след 10-15 години ще се внася ел. енергия от новостроящите се ядрени комплекси в Турция и Румъния. Единият на Черно море, другият в непосредствена близост до северната ни граница, и какво ще се получи с безопасността (така активно прокламирана от определени екологични групи и политици, като мотив да не се добърши Белене) поради това, че е в земетръсна зона. Има ли земетресение от висока степен на разстояния от 80-100 км, не са от значение за всяка ядрена централа, къде се намира дали в Белене или Козлодуй или Румъния (противниците, че един район е земетръсен и опасен, а пък друг не отпадна, а в същия район се изграждат, но вече от други страни). Въпросът е друг - приважда-не на експлоатираните реактори и избор на нови съоръжения (за нови обекти) в необходимите граници за сигурност, нормативно определени от международните организации.

Рудодобив, оценка проекти,

- Необходимо е привличане на специалисти от бранша, (осигуряване на финансиране за оценка с доклад), който е специфичен, но и да познават много добре находищата в района, които да извършат цялостна оценка на експлоатираните в миналото находища в района и предложат целесъобразни идеи за разработване на проекти за възстановяване на добива от експлоатирани или нови за проучвания и последващи разработки. Може би кризата, добива на загуба преди спирането на някой и инерцията предрешава актуалността на този бранш, но с всеки изминал ден се потвърждава необходимостта от връщане към находища, които с редкоземния характер ще бъдат силно атрактивни за икономиката ни. Това ще е още една възможност за ангажиране на широк кръг специалисти. Находищата в района на Чипровци (с няколко разнородни руди и суровини), Елсейна, Кошава се експлоатират и др. ще бъдат отново атрактивни.

- Финансиране изготвянето на доклад за целесъобразността от разработване на налични находища в района за добив на въглища (обсъждане с държавата да отпадне находището на концесия, но с участие и на акционерни общински дружества)

В района на Лом се намира едно от големите находища на каляви въглища (може да се уточни калоричността им, има информация). Има пълни геоложки проучвания и оценка в бившата Комисия по запасите за находището и е необходимо актуализиране, анализ и оценка без нови геоложки проучвания за изготвяне на доклад (екологичен и за възможностите за експлоатация на находището с проект за добиване на въглищата и инсталации за последваща преработка). Няма да се губи време за проучване, финансира се примерно, както е проучването за добив на шистов газ (с противоречиви оценки), а да се разработи и извърши експлоатационно добиване на въглища с последваща преработка. Проблемът с дълбочинното добиване е възможно да се организира при новите технологии. Изграждане на производствени мощности за брикетирание с цел използване за битови цели (индивидуалното битово отопление все повече ще се налага) и изграждане на малки мощности за електропроизводство. Защо да не се транспортират въглищата по вода от Пристанище Лом (има наличен лиман и краново оборудване за тази цел) и складиране и подготовка за преработка. На площадката на Козлодуй да се изградят мощности (нови котли) за изгаряне на въглищата за производство на пара и да се използват наличните площи и свързаните мощности или се реконструират в случая с използване на парни турбини и генератори за съответната мощност. Има налични трансформирани мощности и преносна система и инфраструктура.

Нови работни места, нови професии, които в района ги има все още (особено Враца и в района), енергетици и квалифицирани кадри по управление на подобни мощности. Всичко това ще се регулира по естествен път. Държавата трябва да подпомогне (финансира) да започне новата дейност или новият обект. Възможен е и консорциум за финансиране на подобна реновираща енергетична мощност. Този проект е с регионално значение, но е проект за държавно покровителство и трябва да се оцени като част от цялостния енергиен баланс на страната в перспектива, а регионално за подпомагане на района и ангажиране на работници.

От Козлодуй има налична преносна електросистема до София, очертаваща се като най-големият консуматор в близките 20-25 години и няма да се изграждат нови далекопроводи.

Така Козлодуйският комплекс ще продължи да бъде не само ядреният лидер в България и с допълващите мощности и основен електропроизводител с 40-45% дял от цялото електропроизводство в страната.

Независимо че АЕЦ - Белене е на територията на Плевен, то обектът е от значение и за региона. Разбира се, състоятелно, целесъобразно и техни-

чески издържано е наличната строителна подготовка (извършени над 40% от строителните работи в Белене и договорено за доставка оборудване на 60-65%, изработено (без КИП и автоматизация на технологичните процеси), както и напредналата готовност да се завършат блоковете в АЕЦ - Белене, отчитайки, че при планиран (а той е необходим) за растеж минимум от 4-6 % през следващите 10-15 години е немислимо без нови мощности от ядрен тип и осигуряване на електропотребление с ръст от 8-12% (дори 15%) за нови индустриални продукти, колкото и нискоенергоемки да са те. Национален доход се формира от високо печеливши производства и продукти, а те са до 12-15% с използване на електроенергия в издържката.

Всякакви експертни чужди оценки и предложения (за сериозни хонорари), че би било по ефективно да се изгради нов реактор на козлодуйската площадката (при баланс и доказано потребление да), вместо да се добърши проекта Белене е несъстоятелно, нетехнологично и неиздържано и недържавически оценено само по няколко критерии; има всички разрешителни за строеж, усвоени инвестиции по този проект за строителните работи на 40% и подготвена площадката, заявено оборудване на 60-65% почти на 100% крановото оборудване е доставено и монтирано, наличен технически проект в работна фаза. За специалистите, работещи в този бранш е ясна и цената на обекта за около 4 милиарда евро (а не цената, която масово коментират политици, социолози и журналисти с оценки за стойности, некореспондиращи с този обект). За специалистите всичко е ясно и винаги може да се пресметне и актуализира сметната стойност на обекта по реални цени. (Това не е предпроектно проучване за обект, който никога ще се строи).

Що се отнася до идеите за разполагане на газови турбини е необходима една много прецизна съпоставка и оценка за тяхното разположение на площадката в Козлодуй. Прието е в северните страни с опит, и състоятелно е, разполагането на турбинни газови мощности да бъде в близост до консуматорите (примерно София или областен град) особено там, където има магистрални газопроводи в близост и да се транспортира газта по изградени и налични газопроводи, а не след това да се използва електропреносна система със значителни загуби на електроенергия. Не се възприема изграждането на свръхмощни газови турбини, отдалечени от консуматорите. Идеята да се изгради само газово-турбинна централа с когенерация на площадката на Козлодуй е несъстоятелна и не целесъобразна по този показател и сравнена с няколко по малки е в полза на малките в близост до консуматорите.

Други източници на електроенергия.

Всички възможни източници за производство на електроенергия трябва да се обследват и оценят, за да се използва всякакъв наличен ресурс - водни централи по Искър и долното течение на Огоста, опит има вече с построените и работещи по течението на Искър - 7 броя и на Ботуня - 1 брой.

Всякакви възможности за производство на електроенергия и източници за отопление да бъдат предмет на оценка и възможност за предлагане на пазара (даже и такива възможности, като производството на пелети от дървени отпадъци, слама, селскостопански отпадъци - стебла от слънчоглед, царевича и др.) Районът през последните години потвърждава една много добра слънчева картина през едната и производството и инсталиране на панели и бойлери за топла вода и отопление. Това е от съществено значение, но с предимство при използване във фамилни къщи, вили и малки жилища, а и трябва да се стимулира по подходяща форма и от държавата.

ТРАНСПОРТ И ОБСЛУЖВАЩА ИНФРАСТРУКТУРА ПЪТИЩА И РЕХАБИЛИТАЦИЯ НА ЖП ЛИНИИ

Северозападен район е в близост и граничи със Софийска област и София, а чрез река Дунав е най-близо до Европа. Чрез Дунав и канала Рейн-Майн има възможност за достъп до най-северната част на Европа до океана, естествена връзка за най-евтиния транспорт по вода. От тук и една констатация - от този район през последните години най-много специалисти след закриване на крупни химически заводи и много други структуроопределящи за района във Видин, Враца и Монтана са на работа в Европа. Ако българската държава иска да запази в границите си този район, той по естествен път не управлявано ще се телепортира в Европа и то за кратък период. (30-50 г). Така както след Освобождението от този район първи в страната, използвайки река Дунав към Европа, най-законните земеделци и занаятчии от Златията, Видинско, дори от Предбалкана са изпращали децата си да учат във Виена, Грац, Загреб, след това в Париж, Мюнхен и цяла Европа, така сега най-добрите и правоспособните от този район се установяват трайно в европейските страни, с една разлика, тогава са се връщали и работили за държавата, а сега се изсел-

ват трайно.

Основните инвестиционни проекти в този така важен за съживяване на района подотрасъл те са следните:

1. След въвеждане в експлоатация на Дунав мост при Видин, добършване на подходите и обслужващата инфраструктура около моста е от решаващо значение. По естествен път ще получат развитие редица обслужващи дейности и сфери, ако се увеличи потокът от товарни превози, изграждане на туристически обекти и малки предприятия и дейности, без участие и финансиране от държавата, те ще се появят там, където са най-необходими и се изисква само наблюдаване и контрол от държавата за регулация и строителен надзор. Този обект, за да е национално значим и състоятелен, трябва бързо да бъде обвързан с изграждане на нови инфраструктурни проекти (допълващи дейността за ефективна експлоатация) и увеличаване пропускателната способност за цел насочване към това направление на допълнителен товарен и пътников поток.

2. Изграждане на транспортни терминали при Видин в близост до района на моста и при Лом - района на най-голямото речно товаро-разтоварно пристанище с наличен лиман и краново оборудване. Терминалите ще бъдат основно за товари, пристигащи от Европа и обратно, превозвани по Дунав и изискващи контейнерна обработка за транспортиране със специализирани автомобили за контейнери по посока Гърция, Турция и Близкия изток, както и до морските пристанища на Черно море. Необходимо е изготвяне на доклади и проекти, а осигуряването на финансиране ще бъде без проблеми, при ясно изготвени проекти и обвързване с бъдещата дейност.

3. Финансиране изграждането на тунел под прохода Петрохан е състоятелно, задължително и целесъобразно, необходимо за развитието на региона. Това е проектът на бъдещето и естествената връзка със столицата. Изграждането на една тръба може да се реализира за 18-22 месеца (максимум 26). Да се въведе в действие срещу платена такса (равна на икономията от горивото) и продължи изграждането на втора успоредна тръба, както и новите подходи на входа и на изхода, за които естествено трасетата са леки и не изискват сериозни инвестиции, за да се осигури бърз достъп. Няма да се спира движението по време на изпълнението на обекта. С пускането на тунела естествено ще се увеличи пропускателната му способност от допълнителния поток, основно от товарен, и регулярния пътнически (предимно от леки автомобили). За обекта има извършвани предпроектни проучвания и идеен проект. Дължината на тунела е 4800 м (от чешмата на Малка Бързия до моста над Гинци на 200-300 м северно от него по устието на реката. Ще се съкрати пътят със 17-18 км (а има трасета извън тунела, водещи и до съкращаване до 22-24 км) Допълнително се изгражда и малък тунел от 800-900 м след разклона на Исторически път, преди изкачването по посока София (или гясно от това трасе) и се излиза североизточно от разклона за Годеч, при с. Манастирище, в низината, по посока отклонението за Искрец. С прокопането на големия и малък тунел ще се съкрати пътят общо с 24-22 км и ще се осигури нормално пътуване и през зимата (около 5 месеца, независимо че проходите е винаги проходим, за разлика от други проходи в страната). Стойността на тунела ще бъде около 165 млн. евро, отнасящо се до прокопане на тунела без подходите от двете страни, включващи и кабините за събиране на такси и централна аспирационна система. Площадките за входа и изхода ще се оформят от извозената от тунела каменна маса. Близостта на тунела до ВЕЦ - Петрохан е една естествена гаранция за гарантирано ел. захранване, което е от решаващо значение за функционирането му и гарантирана експлоатация и сигурност (осветеност и гарантирана експлоатация на съоръженията). Допълнителният тунел ще е около 25-30 млн. евро. С предпроектното проучване и проектиране сметната стойност ще се уточни.

Известно е, че 20-25 % от населението на района е свързано или живее и работи в София или трайно се е заселило там исторически по различни причини. С тази възможност за бързо пътуване ще се осигури съживяване и връщане на значителна част от населението и наследниците, но при осигурена възможност за трудово заетост, и то не само за нискоквалифициран персонал, а и за квалифицирани кадри, за високо интелегентни и иновативни производства и дейности. С изграждането на тунела ще се създаде възможност за допълнителен интерес от инвеститори от София за разкриване на малки и средни предприятия за използване на работна ръка при по-ниско заплащане от това в столицата (с възможност и за сезонно наемане, включително и през зимата). Европейски инвеститори биха предпочели да организират производствени дейности в региона

продължава на стр. 6

Идеи и проекти за реиндустриализация на Северозапада

от 5 стр.

при наличие на бърза и сигурна доставка до столицата - най-големия консуматор, особено за храни от селскостопанска продукция.

Финансирането на тунела може да се осигури и с частни капитални и застрахователни компании, даже и пенсионни фондове. Финансирането за този обект е гарантирано, има проявен интерес, особено след пускане на моста при Видин. Необходимо е само инициативност на областните ръководства, основно на Монтана и Видин, и подкрепа от държавата (да не пречи, а да се подпомогне в разрешителния и надзорен режим, като е пределно ясно, че няма да има промени в екологията и унищожаване на природата, а обратното, чрез тунела ще се съхранят планината, ще се запази чистотата за един голям воден басейн, от който се захранва с вода язовир „Среченска бара“). Няма да се полагат стотици кубически метра счурия и луга през зимния сезон. При силна инициатива и настоятелен обществен натиск пред правителства и министерства от областните управи и дирекции, най-вече от Монтана и Видин, обектът е една реалност и реализацията му може да се осъществи в много съкратени срокове. Няма време, съживяването е неотложно и задължително и спасително! Ползите са неизчислими, а отражението за развитието на региона е от решаващо значение. Обектът трябва да бъде с регионално значение.

КУРОРТНО И БАЛНЕОЛЕЧЕНИЕ, ТУРИЗЪМ И СПОРТ

4. С изграждане на тунела под Петрохан ще се създаде реална предпоставка освен за основния товарен поток през моста при Видин и за бързо преминаване и пътуване от София до Берковица, Вършец и посока Монтана и Видин, а през моста - и за Европа. За развитието на зимен курорт в района на Ком. Ще се появи второ Банско и то ще се получи по естествен път. Трасирането на основна писта и строителството на един лифт е от решаващо значение. Проектът за лифта може да бъде реализиран от български фирми, вече има опит. Производството на стълбовете може да се организира в района (в Монтана и Берковица има специализирани мощности за метални конструкции). Доставка на завършващо оборудване и монтаж за две станции (колкото са необходими на първи етап) е елементарно, както и доставката на въжета и кабините, и ще се създадат предпоставки за осигуряване на един етапен достъп до планината, която в района на Ком е със същата провължителност през зимата, както е в Банско. Финансирането на трасето и лифта може да се осъществи без участието на държавата. Само да се обяви международен търг и финансирането е гарантирано. Що се отнася до хотелите и значителна част от инфраструктурата, ще се финансира и изгради от частния сектор без участие на държавата. Нови дейности. Нови услуги. Нови малки предприятия. Нов етап за развитие на балнеоложките курорти (особено Вършец и използване на лечебните води и в Спанчевци, Бързия наличните такива в района на Видин и Белоградчик), както и за туристическите обекти в Белоградчишки скали, Магурата, Легенка.

Курортът Вършец трябва да се превърне, както Баден за Виена, така за Северозападен район и София. Развитие на балнеоложкия курорт, както исторически е бил построен по подобие на Баден със същата минерална вода (като химически състав) има своя потенциал и предимства дори пред редица от малките морски курорти. С малко инвестиции и нови атрактивни заведения (включително и реставриране на първото казино в страната) и специализирани хотели, може да получи нов етап в тази област за почивка и балнеолечение. Специална програма за развитие и лечение трябва да се разработи за използване на минералните води на този район, с нови технологии и нови методи на лечение. Девствеността на планината и уникалността на парка в курорта са даденост и предпоставка за създаване на уникален Европейски балнеоложки курорт. Отливът от морските курорти се забелязва, особено когато се предлага в балнеоложките курорти обслужване и всичко необходимо за съвременния почивач и турист за отгид, и то целогодишно, а не за 60-90 дни, както е морският сезон, и замразени активи за стотици милион, общо милиарди, които се ползват 25-30% в годината.

Така че основният поток от товарния транспорт след моста на Дунав при Видин ще се насочи през тунела и към София и Солун (отклонение към Скопие и посока южен коридор за Албания; София, Скопие, Охрид през Елбасан и до Дурас на Адриатическо море и с ферибот до Бари - Италия). Осигуряване на бърз транспорт, подпомогнато с финансиране по програми, предричава и разкрива възможности за естествено развитие на широк кръг от дейности.

Използването на река Дунав и нейното крайбрежие е задължително да се превърне в едно ново място за отгид и масов спорт, но и изграждане на

нови съоръжения кейове и яхтени малки пристани. Регионалните администрации и особено крайдунавските градове Видин, Лом, Оряхово и крайдунавските села да се запознаят с опита и изградената инфраструктура на дунавските селища в Сърбия. Има специално изградена база край Дунава не само около Белград, но и по цялото протежение и няколкостотин хиляди плавателни съда акостират на тези пристани и се използват от населението за отгид и спорт. Неофициално има около над 120 хил. яхти, моторници и дружи моторни и безмоторни съдове. Всички те са на кей и нито една моторница не е със свален двигател. През войната, а и след това, няма регистрирана кражба на двигател и палубно оборудване за обикновени лодки и моторници. Развитие на инфраструктура, предимно в изграждане на места (малки селища) за изграждане на специални кейове и спускови устройства и малки кранове за обслужване, може да се реализира по специални програми, но не без подпомагане от общините, е препоръчително и ще осигури на населението възможност за отгид и почивка. Това ще доведе до друго отношение и култура както към спорта, така и към необходимия отгид. Северозападен регион има всичко необходимо за съвременен туризъм, отгид и спорт - една от най-девшествените части от Стара планина и Предбалкана, с достатъчни минерални извори и чисти реки от планината, пълноводната река Дунав (по която може да се плава до редица страни от Европа) и при използване на язовир „Огоста“ и отново възвръщане на традиции в безмоторни авиоспортове и паращутизъм ще се осигури една туристическа и спортна среда за покриване изискванията и на най-модерните общества, даже да са само регионални.

5. Рехабилитация на пътната мрежа (основно за първокласни пътища Мездра - Враца - Монтана - Лом - Видин, София - Берковица (с тунел) - Монтана - Лом - Видин, Монтана - Козлодуй, Враца - Козлодуй, Враца - Бяла Слатина - Кнежа - Плевен, Враца - Вършец, Лакатник - Вършец (а защо не и тунел около 2-2,5 км е дължината, с ПAVEЦ при Лакатник, с малък бент на Искъра - една стара идея), Видин - Връшка чука. Междуселските пътища също основно до общинските центрове. Селищата в района на Видин, Златията, Бяла Слатина, Кнежа с традиции (много богатите селища) частично могат да си възвърнат жизнеността при обновяване на пътната мрежа и комуникации.

ПРОМИШЛЕНОСТ

Подотрасъл „Машиностроене и металообработване, заготовителни мощности (отливки и изковки), електротехническа, приборостроителна, комуникационни системи, озвучителна техника“

Известно е, че в райони с голяма безработица, най-бърза заетост на населението се постига чрез развитие на машиностроителни дейности, електроника и електротехника, особено с изделена с висока степен на електромонтаж. Най-правилният подход и тук е заснемане на състоянието на наличните машиностроителни и електротехнически и приборостроителни мощности, независимо в какво състояние са. **В района имаше развито машиностроене и електротехническа специализация.**

Машиностроителни центрове като Враца и Монтана все още имат своя потенциал. Враца е със специалисти (много от тях пенсионери) в областта на леене и механична обработка (бившата леярна „Веслец“ и няколко по-малки леярни, бившият машиностроителен комбинат „Гаврил Генов“, след това поделение на „Металхим“ с ангажираност на около 1800 работници и специалисти с най-модерното оборудване за механична обработка (със затворен цикъл леярна, цех за центробежно леене, завод за фрези, инструментален цех, механични мощности за корпусни детайли, зъбно производство, цехове за специални изделки), сега ликвидирани по неизвестни за обществото причини. Поощрителното е сега, че са организирани няколкото малки предприятия за лазерен разкрой и обработка на ламарини във Враца, които може да бъдат добра основа за развитие на нови технологични направления чрез малки предприятия. Враца е дължник към индустрията, че не се намериха специалисти да възстановят и внедрят технологията за центробежно леене на тръби за водопроводи и канализации. **Технологията си е чисто врачанска** („Центромет“ и в бившия завод „Г.Генов“) и трябва да се използват програмите за финансиране и да се изгради специализирано предприятие за центробежно лети тръби, което от своя страна ще допълни номенклатурата, произвеждана от новооткритото предприятие „Химпласт“ на площадката на „Химко“ с три линии за полимерни тръби за газ, канализация и технологични цели.

Другите машиностроителни предприятия, като ЗРЧ, обслужващо текстилната промишленост е със затихващи функции, а също с леярна и механични мощности без развитие. Тази площадката също има потенциал за развитие, зависи от собственика.

Площадките за производство на изделия и комплектация за телефонна техника (към бившият ИНКОМС) са също без перспектива и трябва да се преориентират за близки като технология и продукти, въпреки че в този бранш проблемите са

ясни, водещите компании коренно промениха номенклатурата си и единственото спасение, ако е запазено оборудване, е преспециализация. Ликвидиран е и заводът за медицинска техника (бивш „Дружба“), а в това направление (обзавеждане, медицинска техника,) има бум на търсене, но с коренно различно оборудване и с подходящ дизайн. Не е за подценяване една нова оценка за възвръщане на старите традиции, макар и в рамките на едно средно предприятие. **Само в областта на магнитни рехабилитационни уреди и апарати има пазари при добро изпълнение за детски милиона лева.** Подходът е ясен с инициатива на общинските и областни ръководства работят групи заснемат наличното и по единично се обследва всяка площадката и се оценяват възможностите с нови или бъдещи собственици за разработване на нови проекти и обекти, малки или по-големи.

Ремонтно-механичен завод на площадката на бившето „Химко“ е запазил оборудването и предмета на дейност, и при едно ново отбавяне на „Химко“ ще бъде ангажиран във възстановяването му, както и някои организирани в района на Враца нови цехове в този бранш, а така също и използване на мощностите в Криводол, които е достатъчно на предпоставка за възвръщане на част от машинообработките, проектирането и изработката на инвестиционно оборудване. Някои успешни реализации на оборудване за ВЕЦ са достатъчно доказателство за успех в правилна посока.

В една нова регионална програма място трябва да намери и Предприятието за центробежно леене с нови натури и увеличаване на обемите и ангажиране на работна ръка. Най-наукоемкото предприятие в тази насока на леене може да бъде един така необходим технологичен център за разработване на нови технологии и организирани на нови производства.

Заводът за металорежещи машини във Враца, след закриване на заводите от този бранш в страната (Троян, София) има своето перспективно място в една нова реиндустриализация ще са необходими металорежещи машини предимно с ЦПУ. Тази възможност ще се появи и трябва да имаме готовност с нови модели и разширяване на номенклатурата. Сега има възможност да се доставя комплектация от световния пазар и при една обоснована диверсификация може да се реши всяка сериозна задача. Заводът може да си изгради собствена специализирана леярна за чугумена отливка (тъй като се захриха или преустановиха работата) за своите потребности има специалисти в града, но трябва малко повече смелост и осигуряване на средства по някои програми за съфинансиране. Има и площадки - бивши леярни (бивш „Г.Генов“, ЗРЧ, също може и нова площадката и е препоръчително). Площадката на завода е с много предимства, а ръководството и техническите специалисти знаят (особено изп. директор и акционерите) какво трябва да се извърши и тази съхранена машиностроителна технология и номенклатура за металорежещи и обработващи машини е с реални предпоставки за развитие и увеличаване на обема, привличане на персонал - предимно инженерни кадри в областта на разволя и инженеринга, крещящо необходим в тези времена. Малките и средни предприятия нямат възможност да подържат специалисти, особено за програмни машини, но заводът производител има реалната възможност да предостави тази услуга, а тя е скъпа и се заплаща. **Струговите машини на ЗММ - Враца са познати в цял свят и може да бъдат емблема на града.**

Мездра със специализация в областта на зъбно производство и валове с внедрени върхови технологии в областта на зъбообработка и термообработка трябва да бъде разглеждана като основна заготовителна мощност при разработване на програма за развитието на машиностроителни производства. Без комплектация и заготовителни зъбообработващи производства е немислимо ново развитие. В града също е запазено металокерамично производство (модерно и иновативно) с гарантиран пазар и ако се увеличат и модернизират мощностите тази технология има перспектива и развитие. Заводът за телени изделия и въжета в гр. Роман, макар и с намалена програма, има своето място в индустрията и с малки мощности може да се стабилизира при ограничаване на вноса. Заводът за изделия за телефонна и телекомуникации в Зверино, независимо че е почти спрял, си заслужава да бъде разглеждан при една програма, в която да бъде включен като поддоставчик, изхождайки от традициите и близостта до столицата. Винаги може да бъде разглеждан като тилова мощност, разбира се, след модернизация и преспециализация, подчинен на нова концепция.

Град Бяла Слатина - независимо от големия спад, има възможност за оздравяване на старите производства в тази област и произвежданата номенклатура в съществуващите заводи, която сега при проучване на пазара ще се търси..

Пресконференция, посветена на изпълнението на проект "Враца - врата към древността"

от 1 стр.

Кметът на Община Враца инж. Николай Иванов сподели, че "...редица проучвания в сферата на местния туризъм, правени по повод на други проекти, показват редица слабости и пропуски, които са свързани със създаването на специфичен и идентичен, общ туристически продукт, представящ региона. Нашата територия разполага с уникални природни дадености и богато културно-историческо наследство, което обаче не е достатъчно популяризирано на българския и чуждестранния туристически пазар. До момента, няма достатъчно разработени атрактивни туристически пакети, които да предизвикат интерес за посещение на място. Ето защо, беше подготвен този проект, осигурен финансов ресурс по ОП "Регионално развитие" и който изпълняваме заедно с общините Мездра и Роман, които са наши партньори." Главната цел на проекта е създаване и популяризиране на регионален туристически продукт, увеличаване на броя на посетителите и продължителността на техния престой, подобряване на сезонното и териториално разпределение на туризма, основано на интегрирано управление и маркетинг на дестинациите.

С настоящия проект се цели популяризиране на туристическите дестинации, свързани с културно-историческото наследство на Враца и околността, съобразени с природните дадености на района.

Целевите групи по проекта освен българските туристи и от съседните ни страни Румъния, Сърбия, Македония и Гърция, както и туристи от Русия.

Разработени са 7 туристически пакета, от които 4 гвудневни, 2 тридневни и 1 петдневен пакет в които са включени природните ресурси, културни забележителности, съвременна и традиционна култура и различни видове дейности като пешеходен туризъм, скално катерене, колоездене, риболов и др.

Подготвени са цветни дупляни на пет езика за чуждестранни изложения - 20 000 бр.; за изложенията в България - 40 000 бр.; Рекламен пътеводител с карта на туристическия район и отбелязани туристически обекти на пет езика за чуждестранните изложения - 5 000 бр.; на български език - 10 000 бр.;

Флаери за реклама на регионалния туристическия продукт по изложенията в страната - 200 000 бр. Друга част от дейностите по проекта включват

участие в рекламни каталози в съседни държави и участие в международни изложения.

Чрез създадените иновативните съвременни средства и техники вече бяха показани 3D Mapping представения във Враца и Мездра. На Международната туристическа борса "Ваканция и СПА Експо" ще бъде показано 3D Mapping представление и в София.

Създадени са 3D визуализация на 12 обекта, включени в туристическите пакети; скриптове за 12 обекта за 3D визуализацията; виртуални карти за седемте туристически пакета; QR кодове за всички 12 обекта, 7 броя виртуални карти и 7 броя виртуални турове; Рекламният филм за регионалния туристически продукт с продължителност 20 минути ще бъде излъчван на туристическите изложения.

Вече се излъчва 30 секунден рекламен клип за региона в националната телевизия;

Изработват се информационни табла на туристически обекти - 15 бр. и указателни табели за достигане до обектите на първокласни, второкласни и третокласни пътища - 37 бр.

Кметът на Община Мездра Иван Аспарухов подчерта, че "...Община Мездра с удоволствие се е включила в разработването на този проект и изрази надежда, че чрез този туристически продукт ще се постигне развитие на туризма, като по този начин ще се популяризира региона и туризма ще се превърне в един от важните сектори на икономическия живот в общините.

Красимир Петков, кмет на Община Роман, изрази увереност, че "...чрез популяризирането на региона и привличането на повече туристи ще се създадат и повече работни места за хората от общините, партньори по проекта."

ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ, ОБЛАСТ МОНТАНА

На основание Заповед №81/04.02.2014 год. на Кмета на община Вълчедръм, Решение №243 от протокол №32/28.11.2013 год. на Общински съвет - Вълчедръм, област Монтана

ОБЯВЯВА ТЪРГ С ТАЙНО НАДДАВАНЕ ЗА:

1. Павилион № 1, наоѓащ се в Общински пазар - УПИ IX в кв.74 по плана на гр.Вълчедръм (АОС №614/11.08.2006 год.) - частна общинска собственост, с площ 13,20 кв.м., с предназначение „За услуги“, за срок от **5 години**.

Месечен наем - 32,21 лв. (тридесет и два лева и 21 стотинки). Цената е без включен ДДС. Депозит: 3,22 лв. (три лева и 22 стотинки).

2. Павилион № 2, наоѓащ се в Общински пазар - УПИ IX в кв.74 по плана на гр.Вълчедръм (АОС №614/11.08.2006 год.) - частна общинска собственост, с площ 9,90 кв.м., с предназначение „За услуги“, за срок от **5 години**.

Месечен наем - 24,16 лв. (двадесет и четири лева и 16 стотинки). Цената е без включен ДДС. Депозит: 2,42 лв. (два лева и 42 стотинки).

3. Павилион № 6, наоѓащ се в Общински пазар - УПИ IX в кв.74 по плана на гр.Вълчедръм (АОС №614/11.08.2006 год.) - частна общинска собственост, с площ 13,20 кв.м., с предназначение „За услуги“, за срок от **5 години**.

Месечен наем - 24,16 лв. (двадесет и четири лева и 16 стотинки). Цената е без включен ДДС. Депозит: 2,42 лв. (два лева и 42 стотинки).

Търгът ще се проведе на 28.02.2014 год. в 16,30 часа в заседателна зала №2, етаж II в сградата на община Вълчедръм, област Монтана.

За обектите получили еднакви стойности в предложенията, ще се проведе търг с явно наддаване. Ако всички участниците дали еднакви стойности за съответните обекти присъстват на търга с тайно наддаване, същия продължава като търг с явно наддаване, след приключване на търга с тайно наддаване. За останалите участници търгът с явно наддаване ще се проведе на **07.03.2014 год. от 16.30 ч.** в същата зала, за което те ще бъдат уведомени допълнително писмено. Стъпката на наддаване при търга с явно наддаване се определя на 10% от началната тръжна цена.

При необходимост **повторен търг ще се проведе на 07.03.2014 год.** от 16,30 ч. в заседателна зала №2, етаж II в сградата на община Вълчедръм при условията на публикуваната обява.

Заявления за участие в търга се приемат в стая №8, ет. I.

Тръжни документи се закупуват и получават в стая №8, ет. I.

Депозит за участие в търга - Внася се на касата на община Вълчедръм /стая №6, ет. I. /или по сметката на община Вълчедръм, посочена в тръжната документация.

Време за справки за обектите, предмет на търга - всеки работен ден от 8.00 до 17.00 часа от датата на обявяване до 27.02.2014 год. включително - стая №8, ет. I в сградата на общинска администрация.

Краен срок за закупуване на тръжни документи, внасяне на депозит и подаване на заявления е **17,00 ч. на 27.02.2014 год.**

Участниците в търга представят следните задължителни документи за участие:

1. Заявление по образец **2.** Копие от документ за закупени тръжни книжа; **3.** Копие от документ за внесен депозит; **4.** Копие от документ за самоличност за физически лица и/или удостоверение от Единен информационен класификатор от Агенцията по вписванията или заверено от участника копие от страницата от Търговския регистър за партидата на този участник; **5.** Оригинал или нотариално заверено копие от документа, удостоверяващ представителната власт на участника в търга или пълномощното на представителя (ако се участва чрез пълномощник). Пълномощното да е нотариално заверено и изрично - за участие в конкретния търг с всички правомощия до окончателното му приключване, включително при необходимост от провеждане на търг с явно наддаване; **6.** Декларация, че участникът е запознат и съгласен да участва в тръжната процедура при условията, посочени в обявата и тръжните документи; **7.** Документ за липса на задължения към община Вълчедръм, област Монтана от Звено за местни данъци и такси (при същата община) **8.** Ценово предложение. Липсата на който и да било от посочените документи е достатъчно основание за отстраняване от понатамошно участие в търга на съответния участник.

Документите за участие в търга /задължителните документи по точки от 1 до 7/ се поставят в запечатан, непрозрачен плик на който се записва името на участника и обекта, за който се прави предложението. В основния плик се поставя и друг запечатан, непрозрачен плик с надпис „ценово предложение“ /точка 8/, съдържащ конкретното ценово предложение на участника /по образец/ подписано и подпечатано от същия. Внесенният депозит от кандидатите за участие в търга не се връща при условията на чл.65, ал.6 от Наредба № 3 на ОбС - Вълчедръм за реда за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество.

За справки: тел. 09744/21-30 - Райка Елкина.

Д-р Даниела Стоянова
общопрактикуващ лекар,
специалист по
обща медицина

Всеки работен ден
от 8,00 до 13,00 часа

Набира пациенти

Тел. за контакти:
096 389 346
„АПОЛОН-21“ ООД.

Монтана
ул. „Цар Борис III“ № 11
Поликлиника, кабинет 106

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

13 ч Преп. Мартиниан. Св. Евлогий, архиеп. Александрийски. Преп. Зоя (Живка) и Фотина (Светлана)

14 п * Успение на св. Кирил Славянобългарски. Преп. Авксентий. Преп. Марон. Св. Авраамий, еп. Карийски

15 с Св. ап. Онисим. Преп. Евсевий, пустинник Сирийски

16 н † Неделя 17 след Неделя подир Въздвижение - на Блудния син. Св. мчци Памфил и Порфирий. Св. Флавиан. Гл. 1, утр. ев. 1, ап. 1 Кор. 6:12-20 (с. 308), лит. ев. Лк 15:11-32 (Тип. с. 416)

17 п Св. вмчк Теодор Тирон. Преп. Роман Търновски

18 в Св. Лъв, папа Римски. Св. Агапит Изповедник, еп. Синадски. Св. Флавиан, изп. и патр. Цариградски

19 с Св. ап. Архий, Филимон и мчца и равноап. Апфия. Преп. Доситей

In memoriam

Иван Борисов Илиев

1935 - 2014 г.

На 5 февруари 2014 г. ни напусна нашият съгражданин **Иван Борисов**. Роден е на 2 декември 1935 г. в с. Георги Дамяново, област Монтана.

Изминатият от него път за 78 години той достойно извървя. Завършил Минно-геоложкия институт в гр. Свредловск, Русия, се влива в авангарда на работническата класа у нас - миньорите от ДМП - Чипровци. Започва от най-ниското стъпало в рудника и достига до главен инженер на рудник и на предприятието. Тук създава и семейство със съпругата си Любка Бошкова Тодорова.

Неговият широк кръгозор и големият му стремеж за знания го отвеждат в Москва и там завършва партийна школа.

Неговата подготовка на инженер, икономист и политик намират приложение в окръжния център Михайловград, където работи на административни и партийни длъжности.

Иван Борисов е известен със своята упоритост, работоспособност. Визкательен към себе си и неговите подчинени. Той остана верен на идеята, която изповядваше до края на живота си.

Почивай в мир, Борисов, и да бъде лек пътят ти към вечността.

Евтим Костов, Лалка Методиева, Димитър Илиев, Славко Григоров, Никола Анастасов, Георги Николов, Янко Симонски, Ангел Ангелов, Иван Нисторов, Иван Николов, Евгени Божинов, Косто Костов и Борис Борисов

Слово NEWS

e-mail: slovophosphorbg, slovophos@yahoo.com

ИЗДАВА КООПЕРАЦИЯ „ЖУРНАЛИСТ“
Монтана, бул. Трети март № 68, Брокерска къща, ет. 3.

Председател на кооперация „Журналист“ и гл. редактор:

Параскева Маркова
тел. 0876 307 732

Екип Враца
ул. „Цв. Кръстенякова“ 13
ОКС, 3000, п.к. 140,
тел.: 092 665 400;
0997 658 888

Екип Монтана
3400, п.к. 133,
ул. „Гео Яворов“ 1
БЦ „Огоста“, ет. 4 офис 404
тел.: 0876 537 952
0988 881 081

Екип Вудин
3700, ОКС, ул. „Г. Божинов“ 1
тел.: 0889 399 349

• Печатница Враца • ЕООД

Самородна българска поетеса

Христо ЧЕРНЯЕВ

Помня я от студентските ѝ години. Тиха, мълчалива. Но със силни сини очи, които като че ли всъщност я представяха. В такива очи с цвета на ясно небе се утаяват поетичните мигове на деня. С мълчанието си тя някак демонстрираше независимост и това говореше за силен характер. Тогава Стефка Цветкова не бе изведенъж призната и провъзгласена за поетеса, макар че го заслужаваше, защото сътворяваше истински и емоционални лирични творби. По-сетне тя задълго изчезна някъде из България. И от време на време се появяваше с някоя нова стихосбирка. През това време редица от начеващите поети често се появяваха в печата, шумяха, издаваха редовно книги..., но някои от тях след години просто замлъкнаха, не можах да се осъществят. Дори вече са забравени. Но истинската дарба не се влияе от времето. Тя съществува и идва момент, когато се проявява в силата си. Така е и с писателката Стефка Цветкова. Известно време не я чувахме. Но напоследък тя се появи с редица творби, които разкриват интересен и самобитен колоритен писателски талант. Както е странна и интересна житейската съдба на Стефка Цветкова, така и странно и интересно е и творчеството ѝ. За себе си тя казва: "Родена съм на 1 септември 1941 г. Наложило се да стане в София... Родителите ми учителствали в Карбинци, близо до Белоградчик, роден град на баща ми. Първите ми спомени са оттам... Лом е градът на майка ми... Аз пък откъде съм? От много места. Аз съм българче. Гимназия учих в Лом и Белоградчик.

Като учителка, журналистка и методистка в Разград и Велико Търново имах възможност да опозная Родината.

При една командировка в Белоградчик гостоприемните общинари ми намериха ношулка. Ахнах. Разпознах двора на моя дяло. Това беше второто чудо на моето битие. Ще ме питате ли за първото? - То е в стихотворенията и разказите в издадените мои книги...

Стефка Цветкова е автор на "Магии за вярата", "Ще дойде Сивойница", "Търново, чудо велико", "Къща за звездите", както и на белетристичните книги

"Седем незабравки", "Пищов за Ботев" и др. "Аз съм Янтра" е новата ѝ стихосбирка. Усетих ли парещия задъхан ритъм на творбите в нея, не може да не се съгласиш с гумите на редактора на книгата, известния писател Тихомир Йорданов: "Поетесата Стефка Цветкова е оригинално явление. Тя е силно експресивна личност, нейните стихове са импулсивни, те бликват като че ли внезапно от едно впечатление... Така е при експресията. Така е, когато от възление се задъхваш..."

А аз ще кажа: поезията на Стефка Цветкова ни трогва именно с това типично нейно задъхване. В нея гори едно непрекъснато огънче, което преминава от стихотворение в стихотворение, от стих в стих и сладко те сгрява, и те държи в истински захлас. И хубаво е, че тази поезия не е равна - тя наподобява оня планински ручей, който се вие и звъни и който проблясва като живак сред скалите и поляните, та дава светлина и живот покрай себе си на всичко. И дори когато става дума за зима, поетесата по свой магичен начин ни стопля:

ЗИМНО

*Като фигурка снежна
в тази бяла игра,
попрыхвам от нежност,
от студено искря.*

*И при всичко, при всичко
обичта е у мен.
Ще достигна кокиче.
Ще е ден като ден.*

Стефка Цветкова от всичко може да извлече поезия така, че и от простите земни неща да достигне до метафорични и мъдри озарени лирофилософски прозрения. Например в стихотворението си "Как така" тя ни запленява:

*Ябълкова хапка, радостна любов,
донеси ни своя ден и благослов.
Донеси ни сини, сини небеса,
здраве донеси - и още чудеса!
Ябълкова хапка, малка пряспа сняг -
ние сме си пролет, ние сме южняк.
Как така увлича пътят по-суров,
как ни запленява мъчната любов?*

Някак си ми пада на сърцето и не мога да не го цитирам цялото, стихотворението "Ябангжийско":

*Душата ми се надобрувала
сред чуждо ?мане.
Ела, ветрец, по пътя стръмен,
ела си, зима.*

*Душата ми се настудувала
сред чужди хора.
Ала си, родно мое слънчице,
ела си пролет.*

Не мога да не посоча краткото стихотворение "Паметник", което е една силна метафора:

*Плочи - за гибелни битки, победи.
Вбил до сърцата им ред имена,
майсторът тук не оставил ни педя
място за име на друга война.*

Едни от най-хубавите стихотворения в книгата "Аз съм Янтра" са "Белоградчик", "Кукурък", "Прегел", "Край скалите", "Мамино довиждане", "Утеха", "Изблик", "При Пушкин", "Митично", "Тъжната скала", "Кладоруб", "Морето", "Ябълка", "Залез", "Вазова Берковица", "Без було", "Повик", "Смола", "Трапезица", "Лъчи", "Обсерватория", "Вкус", "Бежанци", "Нова година", "Чужденчета", "Образ", "Софийско", "Есенно слънце", "Възраст", "Дълго лято"...

Стефка Цветкова е самородна българска поетеса, която се вписва в анализите на поетическото творчество. Внимателният и откровен читателски поглед неминуемо ще стигне до своя празник, потопен и осенен от чистотата на лиричните ѝ стихове.

Тъкмо затова Стефка Цветкова е една от интересните съвременни поетеси, които ни увличат с топлотата на емоционалния си почерк и ни правят съпричастни. И това е доказателство за значимостта на нейното поетическо творчество, породено от любвеобилното ѝ и родолюбиво сърце.

ноември, 2013 г.
София

ВРЕМЕНА

Напук! Момичето познах в мене. Тук се скрило нещо, то ли носи дъх? Дали от дългата ми зима знак? Запазих ли от ширните лета? От Дунав?

**позалунна среднощ,
дуетите се носят: Оперетата!
И във от сцената творят.
От Дипа, "Ломска/та/ комуна", две парцалчета за банския костюм.**

**Пристанцилни сигнали, звън.
Акациев и липов път.
Прочетената книга върху пясъка.**

**Гребла! Притръпват лодки, Водна база.
Читалището. Киното. Клавиши.
Балета. И афишите. Концерт.
Бригади,, експедиции, ура.**

**Онази чудна удивителна,
чертата заблестяла през води.
В брега отсреща точка, слънце,
по залеза разчитахме успех**

**за мене и за моите приятели.
Предатели! Писатели, дейтели...
Но мене златно време
ме е греело преди.**

In memoriam

МАМИНО ДОВИЖДАНЕ

*Мамино довиждане разплакано,
стига маха, да се спра не мога.
Дълъг път задълго ме очаква
да ми върне старата тревога,
да ми върне сънищата прашни,
през които ти не си до мене,
през които ти несетно раснеш,
през които листите се сменят.
Ще пораснеш докато копнея
твоята ръчица да ме гушне,
твоята главица да ми грее,
мамино довиждане послушно.*

ЯНТРА

*Такава съм аз - аз съм Янтра!
Накъдето поискам забивам,
накъдето поискам отивам.
И не нося ни грим, ни брилянти -
това Търново, с трънките, дивите
и в стъклата лъчиство. Анданте.
Стана чудо. Нима ставам скромна?
Стана чудо и чудо жестоко.
Комплимента на Вазов припомням.
Янтра иде към нас бистроока.
Бистроока? Аз вече не видя.
Аз понесох такава обидя.
Разговаряха с мен арогантно
и не знам вече аз ли съм Янтра.
Как да мине? Не бяха поети.
Бяха хора угрижени, прости.
Все със своите сметки заети,
независимо - с гости, без гости...
Ида тъмна и мътна, и болна.
Обичта ми е вече нелека.
Но обичам те, Търново - волност е!
Вместо да иде на лекар.
Все така отдуша те прегръщам.
Ти разбираш от моето вино.
Ти не се възгордя, с колко къщи
се оглеждаше в мене с годините,
Но децата не носят букети.
Търсят други реки и морето.
А забравата по ме убива,
от отровите по ме надвива.
Само снимка. И щом си отиват
съм безмълвна. Реката е жива!
Пълноводна, богата и силна,
аз се боря с вагони отрова.
И пак нося любов. И умилано
чакам, Търново, твоето слово.
Да прогледам! Децата да видя
как препускат от стръмните ридове.
И отново така, вироглаво
да ти кажа - такава съм, давай
да просвирим на четири ръце
една утринна песен. Анданте.
Да е чисто, лъчиство, безцелно.
Не отронвай тъга, аз съм Янтра.
И съм вятърна - искам, отивам.
Всяка твоя дъска, керемидя,
всички древни и новички зидове
да разкрия, облъхна ,да живна.
Но казвам ти, мое Велико,
ще си ида от теб, ще си ида.*

ЧЕРНИ ЩЪРКЕЛИ

*Връщаха ли се по Карбинци
черни щъркели?
Те си имат своя дарбица
да ни пазят, да не събъркаме.
Вярвам, пазят тези черните
откъм други черни полети.
Да се връщат, да се мернат те
умолявам всички пролети.*